

Uphold the Peace

"I'm not your friend! I don't want to speak to you anymore!"

Shloimie runs in the house and closes the door. His mother sees that he is very upset.

"What happened Shloimie dear?"

"I had a disagreement with my ex-friend Fayvel. We had different opinions about something the teacher said. Each one of us stuck to his point of view. Things escalated, and before long, we were both angry. He insulted me. At that point, I decided to end our friendship. That's it. Our friendship is finished."

"But Shloimie dear, what about making shalom?"

"Why should I bother, Imma? It is too difficult. I have to go back to him, explain myself, listen to his point of view, apologize, and then look to compromise or give in. It is hard work to try to understand him and make him understand me. I don't think that it is worth it."

"Shloimie, may I share something with you from this week's parasha which may change your point of view?"

"Yes, Imma."

"Rabbeinu Bechaye begins his commentary on Parashas Shoftim by quoting Shlomo HaMelech . 'Its (the Torah's) ways are pleasant, and all its paths are peace' (Mishlei 3:17). The foundation of the Torah – its main message – is shalom. The world was created in shalom – peaceful harmony."

"How, Imma?"

"*Shomayim* (the heavens) were created first. They are called '*shomayim*' because they are a combination of '*aish*' (fire) and '*mayim*' (water). Fire and water are two complete opposites! It is impossible for them to exist together. Yet, Hashem made peace between them in order to create *shomayim*. That is the meaning of the verse 'He makes peace in the upper worlds' (Iyov 25:2)."

"That is fascinating, Imma."

"Rabbeinu Bechaye elaborates by giving many examples of shalom in Hashem's world. He concludes by saying that the world still rests upon shalom, as the Mishna (Pirkei Avos 1:18) relates, 'The world continues to stand because of three things – *din* (judgment), *emmes* (truth), and *shalom*, as the verse states, 'Truth and justice, peace shall rule in your gates' (Zechariah 8:16)."

"How does judgment relate to peace, Imma?"

"*Shoftim* (judges) who teach the Torah, and *poskin* (make legal rulings) with the clarity of pure Torah wisdom, uphold peace in the world. How? The Torah's

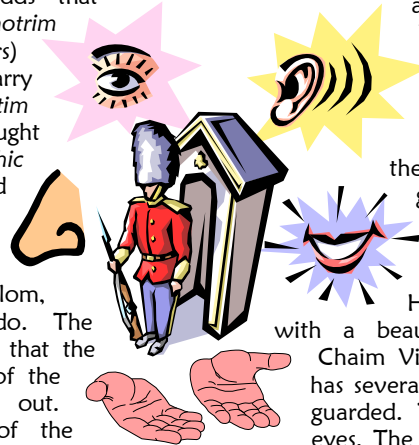
ways are shalom. Therefore, if everyone knows the Torah, follows it, and allows its laws to settle their differences, the world will be at peace. It must be so; because that is the way that Hashem created the world, and upholds its existence. Shloimie, if you make shalom with Fayvel, you uphold the world. If you do not, heaven forbid, you undermine the world's existence."

"Wow. I never realized how important shalom is, Imma."

"Rabbeinu Bechaye adds that *shoftim* (judges) and *shotrim* (enforcement officers) were appointed to carry out the Torah. The *shoftim* were wise men who taught Torah and made *halachic* decisions. People could ask them any question and receive the correct answer. That is the first step to shalom, knowing what to do. The second step is insuring that the teachings and rulings of the *shoftim* were carried out. That was the job of the *shotrim*. The two together upheld the peace in Klal Yisrael, and kept the world going."

"Thank you Imma. I am going straight to my friend Fayvel, and making shalom with him."

"May Hashem give you great success!"



Kinderlach . . .

*How do we make shalom? By living according to the emmes of Torah. We are very fortunate to have wise men – great teachers of Torah – who will teach us the laws *bein odom li'Makom* (between man and Hashem) and *bein odom li'chaveyro* (between man and his friend). We must learn from them and follow their teachings. When questions arise, we must clarify them. When we encounter differences of opinion with our fellow men, we must go to these wise men who will resolve the conflict according to the emmes of Torah law. Then we must carry out what they say. Do not wait for the *shotrim* to force you to do the right thing. Do it on your own! Uphold the Torah! Make shalom! Uphold the world!*

Guard the Gates

The security situation was serious. Guards were everywhere. In the schools and stores, at the bus stops, banks, and simcha halls. They even set up roadblocks and stopped cars. They were checking everyone and everything that wanted to enter.

Metal detectors, frisking, checking ID cards – no security measure was spared.

You might think that the population was up in arms over this massive inconvenience. Not true. No one seemed to mind. They knew how serious the danger was. They knew that the destructive forces had to be stopped. At all costs.

☪ ☪ ☪ ☪ ☪ ☪

"Judges and guards shall you appoint in all your gates" (Devarim 16:18). The Arizal is puzzled. Why does the verse write the word "you" in the singular tense, and not the plural? These judges and guards were, after all, charged with serving all of Klal Yisrael, and not any one individual. He answers this question with a beautiful drasha from Rav Chaim Vital. Each and every Jew has several "gates" that need to be guarded. The gates of vision: the eyes. The gates of sound: the ears.

The gate of speech: the mouth. The gate of fragrance: the nose. The gates of touch: the hands and feet. A person must place judges and guards at each of these gates. He has to check and evaluate each sensation that wants to enter his body and soul. The dangerous forces must be kept out. He guards his eyes from seeing impurity. His ears need protection from hearing *loshon hora*, *apikorsus* (heresy), destructive music, and mockery. His mouth cannot be allowed to speak *rechilus*, and derogatory words. His nose and hands should not smell or touch anything that will contaminate his pure thoughts. His feet should not take him to the wrong places, where the wrong kinds of people congregate. In short, a person must be his own judge and security guard on his own gates. The judge is charged with thoroughly checking everything that wants to enter, and the guard must shut the door on the bad influences. We don't mind the inconvenience. We know how serious the situation is.

Kinderlach . . .

Our senses are the gates to our souls. Guard them! You would not think of swallowing a piece of dirt or garbage. It would pollute your mouth, stomach, and your whole body. Spiritual dirt contaminates your soul. There are many destructive forces out there. The big screen, the little screen, the wrong reading material, and the bad company, to name a few. They can ruin you if you let them. Be a good judge and watchman. Guard the gates.

והגדת לבנר

פרשת שופטים

התחלנו לכעוס זה על זה, והוא העליב אותי. החלטתי לסיים את חברותנו. זהו זה. איננו חברים עוד."

"אבל שלוימי, יקירי, אולי תעשה אתו 'שולם'?"

"מדוע שאטרח להשלים אתו? זה קשה מדי. עלי לחזור אליו, להסביר את עצמי, להקשיב לדעתו, לבקש סליחה, ואז לנסות להתפשר או לוותר. קשה להבין אותו ולהביא אותו לכך שיבין אותי. אינני חושב שזה שווה את המאמץ."

"שלוימי, האם תרשה לי לספר לך משהו מפרשת השבוע שישנה את דעתך?"

"כן, אמא."

"רבינו בחיי פותח את פירושו לפרשת שופטים בציטוט מדברי שלמה המלך: 'דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום' (משלי ג', י"ז). יסוד התורה - המסר העיקרי שלה - הוא השלום. העולם נברא בשלום, עם שלמות של כל הבריאה."

"כיצד, אמא?"

"קודם נבראו השמיים. הם קרויים כך משום שהם שילוב של אש ומים. אש ומים הם שני הפכים! אין הם יכולים להתקיים יחד. ובכל זאת, השלים ה' ביניהם כדי לברוא את השמיים. זה משמעות הפסוק 'ועשה שלום במרומי' (איוב כ"ה, ב')."

"כל כך מעניין, אמא."

"רבינו בחיי מוסיף עוד דוגמאות של שלום בעולמו של הקב"ה. והוא מסיים באומרו שהעולם עדיין מתבסס על שלום, כדברי המשנה (פרקי אבות א', י"ח): 'על שלושה דברים העולם קיים - על הדין ועל האמת ועל השלום, שנאמר: 'אמת ומשפט שלום שיפטו בשעריכם (זכריה ח', ט"ז)'"

"מה הקשר בין משפט לשלום, אמא?"

"שופטים המלמדים תורה ופוסקים הלכות על פי חכמת התורה הקדושה והטהורה מחזקים את השלום בעולם, שהרי 'כול נתיבותיה שלום'. לכן, אם כולם ידעו את התורה, ינהגו על פיה, ויישמו את משפטיה כאשר תתעורר מחלוקת, הרי העולם יהיה בשלום. הדבר חייב להיות כן - כי כך ברא ה' את העולם, וכך הוא מקיימו. שלוימי, אם תעשה שלום עם פייבל, תעזור לקיים את העולם. אם לא, אזי חס וחלילה תחבל בקיומו."

"אמא! לא ידעתי כמה חשוב השלום!"

"רבינו בחיי מזכיר את השופטים והשוטרים שמונו כדי לקיים את התורה. השופטים היו חכמים שלימדו תורה ופסקו הלכות. אפשר היה לשאול אותם כל שאלה ולקבל את התשובה הנכונה. זהו הצעד הראשון לקראת שלום - לדעת כיצד לנהוג. הצעד השני הוא לאכוף את הפסיקות של השופטים. זה היה תפקיד השוטרים, ושניהם יחד שמרו על השלום בעם ישראל וקיימו את העולם."

"תודה לך, אמא. אני הולך ישר לחברי פייבל, להשלים עמו."

"יהי רצון שתצליח מאוד בכך!"



השומר בשער

מצב הבטחון היה חמור. בכל מקום - בבתי הספר ובחנויות, בתחנות האוטובוס, בבנקים ובאולמות השמחות - ניצבו שומרים. הם אפילו העמידו מחסומים בכבישים ועצרו מכוניות. הם בדקו כל דבר וכל אדם שרצה להיכנס לכל מקום. הם לא חסכו בשום אמצעים כדי להגן על הציבור: גלאי מתכת, בדיקות גופניות ובדיקת תעודת הזהות.

האם הציבור התרגו על אי הנוחות הרבה שנגרמה לו? בכלל לא. אף אחד לא התלונן. כולם ידעו כמה חמורה הסכנה. כולם ידעו שיש כוחות הרסניים שמאיימים עליהם, ושחייבים לעצור בכל מחיר.

סג סג סג סג

"שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שערך" (דברים ט"ז, י"ח). האריז"ל תמה על פסוק זה. מדוע נאמר "לך" בלשון יחיד ולא "לכם" בלשון רבים? הרי השופטים והשוטרים מונו לשרת את כל עם ישראל, ולא אדם יחיד מביניהם!

הוא עונה על שאלה זו עם דרשה יפה מאת הרב חיים ויטל:

לכל יהודי ויהודי יש כמה שערים שעליו לשמור עליהם. שערי הראייה: העיניים. שערי השמיעה: האוזניים. שערי הדיבור: הפה. שערי הריח: האף. שערי המישוש: הידיים והרגליים. כל אדם צריך להציב שופטים ושוטרים בכל אחד מהשערים האלה. עליו לבדוק ולהעריך כל תחושה שרוצה לחדור לגופו ולנשמתו. יש להרחיק את הסכנות. עליו לשמור על עיניו מלראות מראות טמאים. עליו להגן על אזניו משמיעת לשון הרע, דברי אפיקורסות, מוסיקה לא טובה, וליצנות. אסור שפיו ידבר דברי רכילות ולשון הרע. אסור שאפו וידיו יחושו כל דבר שעלול לטמא את

מחשבותיו הטהורות. יש למנוע מרגליו מלקחת אותו למקומות פסולים, שם מתאספים אנשים לא טובים. ובקיצור, כל אדם צריך להיות שופט ושומר של עצמו. השופט בודק כל דבר שרוצה להכנס, והשומר סוגר את הדלת בפני השפעות שליליות. אין אנו מתלוננים על חוסר הנוחות. אנחנו יודעים עד כמה גדולה הסכנה.

ילדים יקרים . . .

חושינו הם השערים לנשמותינו. הגנו עליהם! לא הייתם חושבים אי פעם לבלוע פיסת לכלוך או דבר מזוהם. דברים מזוהמים עלולים לפגוע בפה, בקיבה ובכל הגוף כולו. זיהום רוחני פוגע בנשמה. יש הרבה כוחות טומאה בחוץ: המסך הגדול, המסך הקטן, ספרים לא מתאימים, וכן חברים לא טובים, בין השאר. הם עלולים לקלקל אתכם אם תיתנו להם לעשות זאת. היו שופטים ושוטרים טובים. שימרו בשער!

שמירת השלום

"אינני החבר שלך! אני לא רוצה לדבר איתך יותר לעולם!"

שלוימי נכנס הביתה וסגר את הדלת בחבטה. אמו ראתה שהוא נסער מאוד.

"מה קרה, שלוימי יקירי?"

"התווכחתי עם החבר שלי לשעבר, פייבל. לא יכולנו להסכים על משהו שהמורה אמר. כל אחד מאיתנו דבק בדעתו. עד מהרה

ילדים יקרים . . .

כיצד עושים שלום? חיים על פי האמת של התורה. לשמחתנו יש לנו את החכמים - מלמדי התורה - שיכולים ללמד אותנו את המצוות שבין אדם לאדם, כמו גם את המצוות שבין אדם לחברו. עלינו ללמוד מהם ולהישמע לפסיקותיהם. כאשר מתעוררות שאלות, עלינו לברר את הנושא המדובר. כאשר אנו נתקלים בחילוקי דעות בין אנשים, עלינו לפנות לאותם חכמים, שיכולים ליישב את המחלוקת לפי האמת של חוקי התורה. ואז עלינו לקיים את דבריהם. על תחכו לשוטרים שיבואו להכריח אתכם לעשות את הדבר הנכון. עשו זאת בעצמכם! עשו שלום! קיימו את העולם!